

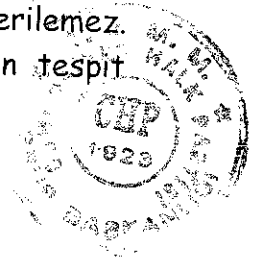

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul Çocuk Hakları Sözleşmesi kabul edilmiştir. Türkiye'de de Ocak 1995'te Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan ve Türkiye için de kanun düzeyinde kabulü söz konusu olan "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi"nin 1. maddesinde "Bu sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre 'daha erken yaşta reşit olma' durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır" denilmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde çok açık bir şekilde çocuk tanımı yapılmaktadır. Ancak ülkemizde bu tanımın içinde yer alacak çocukların, özellikle de kız çocuklarının evlendirildiği bilinmektedir. Evlilik konusunda ulusal ve uluslararası yasal düzenlemelere aykırı olan ve toplumun belli bir kesiminde olağan ya da normal kabul edilen somut durumların olduğu da bilinmektedir. Çocuk yaşta, berdel, kuma gitme, aile içinde akrabalarla yaptırılan evlilikler bu somut durumlara birer örnek teşkil etmektedir. Çocuk yaşta genelde ailelerin baskıları sonucunda kız çocuklarına yaptırılan evlilikler hem bireysel hem de toplumsal sonuçları açısından son derece olumsuz tablolar ortaya çıkmaktadır. Fiziksel gelişimini tamamlamamış olması nedeniyle çocuğun yaşadığı olumsuzlukların yanında, ruhsal gelişimi açısından da önemli sorunların yaşanmasına neden olmaktadır. Erken yaşta yaptığı evlilik nedeniyle kız çocukları eğitimlerini tamamlayamamaktadır. Bu da sosyal hayata katılmalarını ve ekonomik olarak bağımsızlıklarını elde etmelerini engelleyici bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Erken evlilik aile içinde şiddete maruz kalma riskini arttırır, cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanma olasılığını güçlendirir. Kadın üzerinde zaten var olan sosyal baskı böyle ortamlarda daha da artmaktadır.

Ülkemizde yapılan her üç evlilikten biri onsekiz yaş altında yapılan erken yaş evliliğidir. Bu son derece yüksek bir orandır. Erken yaşta yapılan bu evlilikler en başta çocuk haklarının ihlali anlamına gelmektedir. Sağlıklı yaşam hakkı elinden alınan çocuğun hayatını düzgün bir şekilde devam ettirmesi, kendine ve topluma katkı sunabilecek bir birey haline gelebilmesi neredeyse olanaksızdır. Kız çocuklarının erken yaşta zorla evlendirilmeleri kadınların toplumda zaten var olan eşitsiz konumunu pekiştiren bir unsurdur. Eşit koşullarda yaşamını devam ettiremeyen kadın bu nedenle şiddete karşı savunmasız hale gelmektedir. Bu tür evliliklerde aile içi şiddet oranlarının yüksek olmasının nedeni de budur.

Kız çocuğunun erken yaşta evlendirilmesi, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi ile doğru orantılıdır. Bu da bize eğitimin ve ekonomik koşulların sağlanmasının önemi bir kez daha göstermektedir. Toplumların geleceklerini çocuklar oluşturur. Sağlıklı düşünebilen, gelişmiş bireylerden oluşan toplumlarda, ilerleme hızlı olur. Bu nedenle çocuk hak ve özgürlükleri konusunda asla taviz verilemez. Bu nedenle toplum genelinde çocuklar için var olan risklerin önceden tespit

edilerek önlem alınması gerekmektedir. Devletin bu anlamda üzerine düşen görev ve sorumluluğu yerine getirmesi gerekmektedir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni imzalayan Türkiye'nin, bu sözleşmeyi yürürlüğe koymakla altına girdiği yükümlülükleri yerine getirmesi gerekmektedir.

Çocuk haklarının ihlallerine ve cinsel istismara ve toplumsal halk sağlığı sorunlarına neden olan erken yaş evliliklerinin nedenleri ve bu nedenlerin önlenmesi için alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.26.12.2008

70/3021-10818/22788

1. Çetin SOYSAL - İstanbul
2. Atila EMEK - Antalya
3. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
4. Ali Rıza ÖZTÜRK - Mersin
5. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
6. Tayfur SÜNER - Antalya
7. Mevlüt COŞKUNER - Isparta
8. Ahmet ERSİN - İzmir
9. Zekeriya AKINCI - Ankara
10. Gürol ERGİN - Muğla
11. Kemal DEMİREL - Bursa
12. Sacid YILDIZ - İstanbul
13. Halil ÜNLÜTEPE - Afyonkarahisar
14. Ali Rıza ERTEMÜR - Denizli
15. Rahmi GÜNER - Ordu
16. Derviş GÜNDAY - Çorum
17. Turgut DİBEK - Kırklareli
18. Faik ÖZTRAK - Tekirdağ
19. Algan HACALOĞLU - İstanbul
20. M. Akif HAMZAÇEBİ - Trabzon
21. Atilla KART - Konya
22. Hulusi GÜVEL - Adana
23. Birgen KELEŞ - İstanbul
24. Metin ARİFAĞAOĞLU - Artvin
25. Muharrem İNCE - Yalova
26. Malik Ecder ÖZDEMİR - Sivas
27. Yaşar AĞYÜZ - Gaziantep